

рейдерства, вимагають для свого розв'язання подальшого удосконалення і розвитку як теорії, так і правової основи у вигляді внесення відповідних доповнень і змін до чинних законів та прийняття нових законодавчих актів. Налагодження адміністративно-господарських процедур щодо корпоративних захоплень повинне скоротити їх кількість. Це, безумовно, приведе до створення системи господарських правовідносин як прозорої відкритої системи, що, в свою чергу, є складним і тривалим процесом. Однак такі дії позбавлять (мінімізують) таке явище як рейдерство.

Список використаних джерел

1. Дремін В. Н. Глобализация и корпоративизация преступности как предмет международной криминологии // Актуальные проблемы уголовного права, процесса и криминалистики: Сб. материалов II Междунар. научно-практ. конф.: в 2-х томах. – Т. 1. Уголовное, уголовно-процессуальное право и криминология / под ред. Ю. О. Гурджи, А. М. Притула О.: Международный гуманитарный университет, 2010. – С. 95– 99.
2. Швец В. О. Господарський процес насторожі захисту суб'єктів господарювання від рейдерів / В. О. Швец // Форум права. – 2012. – № 1. – С. 1063– 1068.

ДОБРОВОЛЬСЬКА В. В.

Національний університет «Одеська юридична академія»,
доцент кафедри господарського права і процесу,
кандидат юридичних наук, доцент

ЩОДО ХАРАКТЕРУ АУДИТОРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Характер аудиторської діяльності перш за все можливо визначити через її легальне визначення, а саме ст. 3 Закону про аудит, який визначає її як підприємницьку діяльність, яка включає в себе організаційне і методичне забезпечення аудиту, практичне виконання аудиторських перевірок (аудит) та надання інших аудиторських послуг. Тобто аудиторська діяльність є різновидом підприємництва та підпадає під загальне визначення підприємницької діяльності у розумінні ст. 42 ГК України. Також на неї розповсюджуються ознаки підприємницької діяльності — самостійність, систематичність, ризик, отримання прибутку та принципи через ст. 44 ГК України. У літературі також підтримують зазначені нормативні положення та зазначається, що аудит являє собою «підприємницьку діяльність з незалежної перевірки бухгалтерського обліку та фінансової (бухгалтерської) звітності організацій та індивідуальних підприємств і додаткових послуг пов'язаних з консультуванням клієнтів з питань банківського, податкового, фінансового законодавства, щодо

складання розрахунків або декларацій з оподаткування, ведення або відновлення бухгалтерського обліку, складання фінансових прогнозів, вибору форми залучення капіталу, розміщення тимчасово вільних грошових ресурсів» [1, с. 159–160]. Інші визначають аудиторську діяльність як «безпосередню самостійну, систематичну, на власний ризик підприємницьку діяльність щодо надання аудиторських послуг із метою отримання прибутку, яка здійснюється фізичними і юридичними особами, зареєстрованими як суб'єкти підприємницької діяльності у порядку, встановленому законодавством» [3, с. 22].

Контрольно-фінансовий характер аудиторської діяльності може бути різних видів в залежності від суб'єкта, по відношенню до якого він застосовується. Так, можливо виділити банківський аудит, який відповідно до статті 70 Закону України «Про банки і банківську діяльність» та з метою реалізації стратегічного курсу України на інтеграцію до Європейського Союзу, урегулювання процесів нагляду за дотриманням банками вимог законодавства України щодо подання фінансової звітності до Національного банку України і її щорічної перевірки та підтвердження аудиторською фірмою визначений постановою НБУ «Про затвердження Положення про порядок подання банками до Національного банку України звіту аудитора за результатами щорічної перевірки фінансової звітності» від 09.09.2003 р.; державний, наприклад, щодо суб'єктів господарювання державного сектору економіки, умови та порядок проведення якого Постановою Кабінету Міністрів України від 04.06.2015 р. «Деякі питання проведення аудиту суб'єктів господарювання державного сектору економіки»; фінансовий — щодо фінансових установ та діє Порядок, який встановлює особливості організації та проведення внутрішнього аудиту (контролю) у фінансових установах, крім недержавних пенсійних фондів, державне регулювання та нагляд за діяльністю яких здійснює Національна комісія, що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг, затверджений розпорядженням Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг від 05.06.2014 р. «Про затвердження Порядку проведення внутрішнього аудиту (контролю) у фінансових установах»; фондовий — щодо учасників ринку цінних паперів та діє Положення, яке встановлює особливості організації та проведення внутрішнього аудиту (контролю) у фінансових установах, що здійснюють професійну діяльність на фондовому ринку. Положення поширюється на професійних учасників фондового ринку (крім банків) та Центральний депозитарій цінних паперів та затверджене Рішенням Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку від 19.07.2012 р. «Про затвердження Положення про особливості організації та проведення внутрішнього аудиту (контролю) у фінансових установах, що здійснюють професійну діяльність на фондовому ринку». При цьому окремим відомчим актом встановлені вимоги до аудиторського висновку

(звіту незалежного аудитора), який подається до Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку Центральним депозитарієм при проведенні щорічного аудиту своєї діяльності, повинен бути складений відповідно до вимог Міжнародних стандартів контролю якості, аудиту, огляду та затверджений рішенням Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку від 16.07.2013 р. «Про затвердження Вимог до аудиторського висновку, що подається до Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку при проведенні Центральним депозитарієм щорічного аудиту своєї діяльності»; тощо.

Також в залежності від характеру аудиторська діяльність може бути державною та недержавною. Державна проводиться спеціально уповноваженим державним органом, наприклад, Державною фінансовою інспекцією, Порядок проведення якою, її територіальними органами державного фінансового аудиту діяльності суб'єктів господарювання встановлений Постановою Кабінету Міністрів України від 25.03.2006 р. «Питання проведення Державною фінансовою інспекцією, її територіальними органами державного фінансового аудиту». Нездержавна проводиться недержавними суб'єктами у порядку ст.ст. 4–5 Закону про аудит (аудиторами та аудиторськими фірмами).

У теорії, господарській практиці і нормативних документах розрізняють обов'язковий та ініціативний, внутрішній і зовнішній аудит. Наприклад, обов'язковому аудиту підлягають деякі господарські операції згідно з Постановою Кабінету Міністрів України від 20 травня 2009 р. «Про затвердження Порядку проведення органами державної контрольно-ревізійної служби державного фінансового аудиту окремих господарських операцій».

Таким чином, аудиторська діяльність є видом підприємництва, якої притаманні певні самостійні ознаки, чинники та характеристики. Деякі ознаки підприємницького характеру аудиторської діяльності є відмінними, наприклад, ініціативність. Стосовно аудиторської діяльності ця ознака притаманна державному аудиту або тому, що ініціює сам суб'єкт господарювання. Така ознака як ризик не притаманна аудиту. Систематичність притаманна тільки державному аудиту, строки якого чітко визначені нормами чинного законодавства. Аудиторській діяльності притаманний контрольно-фінансовий характер, який в залежності від суб'єкта до якого вона застосовується може бути: банківській, фінансовий, стосовно суб'єктів господарювання державного сектору економіки, фондовий, тощо. Змістом аудиторської діяльності є аудит, який буває обов'язковий та ініціативний, внутрішній і зовнішній.

Список використаних джерел

1. Голошапов Н. А., Соколов А. А. Контроль и ревизия. – М.: Издательство «Альфа-Пресс», 2007. – 284 с.

2. Господарське право: Підручник / О. П. Подцерковний, О. О. Кваснітька, А. В. Смітюх та ін.; За заг. ред. О. П. Подцерковного. – Х.: Одіссей, 2010. – 640 с.
3. Кулаковська Л. П., Піча Ю. В. Організація і методика аудиту. Навч. посібник. – К.: Каравела, 2004. – 568 с.

РОМАНАДЗЕ Л. Д.

Національний університет «Одеська юридична академія»,
доцент кафедри господарського права і процесу,
кандидат юридичних наук, доцент

РОЗВ'ЯЗАННЯ СПОРІВ У СФЕРІ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ ЗА ДОПОМОГОЮ МЕДІАЦІЇ

Медіація, як альтернативний засіб врегулювання спорів, застосовується у багатьох сферах суспільних відносин, стосується широкого кола питань, однак, найбільш поширеним є проведення медіації задля врегулювання цивільних, господарських, трудових та сімейних спорів.

Світовим досвідом доведено високу ефективність медіації при вирішенні спорів у сфері інтелектуальної власності. У справах, пов'язаних з інтелектуальною власністю, до медіатора найчастіше звертаються для досягнення згоди в разі неправомірного, на думку однієї зі сторін, використання об'єкта права інтелектуальної власності іншою стороною, порушення умов різних видів договорів щодо розпорядження майновими правами інтелектуальної власності (особливо ліцензійних договорів та договорів комерційної концесії), спорів щодо авторства на винахід та права власності на патент, порушення авторського права і суміжних прав тощо. Взагалі, об'єктом спору в сфері інтелектуальної власності, з яким можна звернутись до медіатора, можуть бути різноманітні спори, не пов'язані з рішенням державних органів [1; с. 5]. Окрему категорію справ, що вирішуються за допомогою медіації, складають, так звані, доменні спори, пов'язані із неправомірним використання об'єктів інтелектуальної власності у доменних іменах.

Медіація (от латинського «mediate» — посередництво) — це позасудова процедура врегулювання спору шляхом переговорів за допомогою одного або декількох професійно підготовлених посередників — медіаторів.

Принципова сутність медіації заснована на визнанні факту позитивного впливу присутності нейтральної сторони на ефективність проведення переговорів з вирішення існуючого спору.

Запорукою успіху медіації під час вирішення спорів у сфері інтелектуальної власності є специфіка об'єктів інтелектуальної власності, що